

**Retslig kompetence til at træffe afgørelse om en begæring om skilsmisse:
Domstolen præciserer betydningen og rækkevidden af begrebet en ægtefælles
sædvanlige opholdssted**

Et sådant begreb indebærer, at en ægtefælle, selv om den pågældende deler sit liv mellem to medlemsstater, kun kan have ét sædvanligt opholdssted

IB, der er fransk statsborger, og FA, der er irsk statsborger, blev gift i Irland i 1994. De har fået tre børn, som nu er myndige. I 2018 indgav IB en begæring om skilsmisse til tribunal de grande instance de Paris (retten i første instans i Paris, Frankrig). Da denne ret erklærede sig stedligt inkompetent til at træffe afgørelse om skilsmissen, iværksatte IB appel ved cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris, Frankrig). Denne domstol skulle vurdere, om der forelå kompetence for tribunal de grande instance de Paris (retten i første instans i Paris) på grundlag af IB's sædvanlige opholdssted i overensstemmelse med Bruxelles IIa-forordningen¹. I denne henseende anførte den bl.a., at flere forhold kendetegnede IB's personlige og familiemæssige tilknytning til Irland, hvor han havde boet siden 1999 sammen med sin ægtefælle og sine børn. Cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) nævnte imidlertid ligeledes, at IB i flere år var rejst til Frankrig hver uge for at arbejde, idet han dér havde oprettet midtpunktet for sine erhvervsmæssige interesser. Det var således denne domstols vurdering, at IB faktisk havde to opholdssteder, nemlig et opholdssted, når han i løbet af ugen af arbejdsmæssige grunde var i Paris, og et andet opholdssted, når han resten af tiden var hos sin ægtefælle og sine børn i Irland.

På denne baggrund forelagde cour d'appel de Paris (appeldomstolen i Paris) Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse med henblik på at fastlægge, hvilke retter der har kompetence til at træffe afgørelse om IB's og FA's skilsmisse i henhold til Bruxelles IIa-forordningens artikel 3, stk. 1, litra a). Den forelæggende ret ønskede navnlig oplyst, om en ægtefælle, der deler sit liv mellem to medlemsstater, kan have sit sædvanlige opholdssted i disse to medlemsstater, således at retterne i disse to medlemsstater har kompetence til at træffe afgørelse om skilsmissen.

I sin dom præciserer Domstolen begrebet en ægtefælles »sædvanlige opholdssted« og fastslog, at denne ægtefælle, selv om vedkommende deler sit liv mellem to medlemsstater, kun kan have ét sædvanligt opholdssted som omhandlet i Bruxelles IIa-forordningens artikel 3, stk. 1, litra a).

Domstolens bemærkninger

I mangel af en definition af begrebet »sædvanligt opholdssted« i Bruxelles IIa-forordningen eller en udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret i denne henseende fastslår Domstolen, at dette begreb skal fortolkes selvstændigt og ensartet. Domstolen bemærker bl.a., at hverken Bruxelles IIa-forordningens artikel 3, stk. 1, litra a), eller andre bestemmelser heri lægger til grund, at en person samtidig kan have flere sædvanlige opholdssteder eller et sædvanligt opholdssted på en flerhed af steder. En sådan flerhed ville navnlig skade retssikkerheden ved at gøre det

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27.10.2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældres ansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1).

vanskeligere på forhånd at fastlægge, hvilke retter der kan træffe afgørelse om skilsmissen, og vanskeligere for den ret, ved hvilken sagen er anlagt, at efterprøve sin egen kompetence.

Under hensyntagen til sin praksis vedrørende et barns sædvanlige opholdssted², finder Domstolen dernæst, at begrebet »sædvanligt opholdssted« med henblik på fastlæggelsen af kompetence i sager om opløsning af ægteskab principielt er kendetegnet ved to forhold, nemlig dels den pågældendes ønske om at etablere det sædvanlige midtpunkt for sine interesser på et bestemt sted, dels en tilstedeværelse, der har en tilstrækkelig grad af stabilitet, på den pågældende medlemsstats område.

En ægtefælle, der som sagsøger påberåber sig kompetencen for retterne i den medlemsstat, hvor vedkommendes sædvanlige opholdssted er beliggende, i medfør af Bruxelles IIa-forordningens artikel 3, stk. 1, litra a), skal således nødvendigvis have flyttet sit sædvanlige opholdssted til en anden medlemsstat end den, hvor ægtefællernes tidligere opholdssted er beliggende. Den pågældende skal således have givet udtryk for en vilje til at etablere det sædvanlige midtpunkt for sine interesser i denne anden medlemsstat og have godtgjort, at vedkommendes tilstedeværelse på denne medlemsstats område vidner om en tilstrækkelig grad af stabilitet.

I denne sammenhæng fremhæver Domstolen de særlige omstændigheder i forbindelse med fastlæggelsen af en ægtefælles sædvanlige opholdssted. Når en ægtefælle således som følge af den ægteskabelige krise beslutter at bosætte sig i en anden medlemsstat, kan den pågældende fortsat bevare sociale og familiemæssige bånd i den medlemsstat, hvor ægtefællernes tidligere opholdssted er beliggende. Desuden er en voksens miljø mere varieret end et barns og består af et bredere aktivitetsspektrum og forskelligartede interesser, og det kan ikke kræves, at disse koncentrerer på en enkelt medlemsstats område.

Henset til disse betragtninger konkluderer Domstolen, at selv om en ægtefælle samtidig kan råde over flere opholdssteder, kan den pågældende på et givet tidspunkt kun have ét sædvanligt opholdssted som omhandlet i Bruxelles IIa-forordningens artikel 3, stk. 1, litra a). Når en ægtefælle deler sit liv mellem to medlemsstater, er det derfor alene retterne i den medlemsstat, på hvis område dette sædvanlige opholdssted er beliggende, der har kompetence til at træffe afgørelse om en begæring om opløsning af ægteskab. Det påhviler den forelæggende ret på grundlag af samtlige faktiske omstændigheder i den konkrete sag at efterprøve, om den medlemsstat, hvor den er beliggende, svarer til det sted, hvortil IB har flyttet sit sædvanlige opholdssted som omhandlet i Bruxelles IIa-forordningens artikel 3, stk. 1, litra a).

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

² Jf. bl.a. dom af 28.6.2018, HR, [C-512/17](#).